

11 september 2009

Trouwredacteur: Haro Hielkema

Natuurwandeling Numansdorp 15km

Lopen over het Hollandsch Diep

Vroeger moest je varen (of zwemmen) van Willemstad naar Numansdorp . Nu ga je over de brug.

Zestig jaar geleden was lopen over water tussen Numansdorp en Willemstad niet mogelijk. Het water was diep, Hollandsch Diep zelfs. Delta-dammen en -sluizen waren nog niet bedacht, laat staan aangelegd. Eb en vloed zorgden voor stevige stromingen in de rivier, die ook nog eens met natte golven uit het achterland werd gevoed. Het kon erg spoken op het water, zoals het droeve lot van prins Johan Willem Friso wel illustreert: bij zijn overtocht in 1711 per pont ter hoogte van Moerdijk sloeg het schip in zwaar weer om en verdronk deze prins van Oranje en stadhouder van Friesland en Groningen.

Heel lang voer er ook een veerboot tussen Willemstad en Numansdorp, de meest directe verbinding van Brabant en Holland tot in 1936 de Moerdijkbrug werd aangelegd. Bij storm en tegenspoed was het in het vooronder van de pont bepaald geen plezierreisje over het Hollandsch Diep, niet voor je maag tenminste. En als je het hotseklotsen had overleefd en in de haven van Numansdorp overstapte op de tram van de RTM naar Rotterdam-Zuid, kregen de evenwichtsorganen een tweede aanslag te verwerken. Maar ja, je was toe aan een nieuwe winterjas of een broek met lange pijpen en je mocht met je moeder mee naar die wereldberoemde Lijnbaan! Daar had je wel een wereldreis van een dag voor over.

Sinds de aanleg van de Haringvlietbrug in 1970 is het allemaal anders geworden. De veerpont was al vier jaar eerder uit de vaart genomen, omrijden over Moerdijk hoefde niet meer, met de bus stond je binnen het half uur op het Zuidplein. Willemstad lag niet langer aan het einde van de bus uit Breda, maar aan het begin van een nieuwe wereld, met een snelweg naar verten die lang voor onmogelijk werd gehouden.

Numansdorp maakte een heel andere ontwikkeling door. Het was altijd een drukte van belang geweest in de haven; van daaruit vertrokken veerboten naar Den Bommel op Flakkee en het Zeeuwse Bruinisse en het pontje naar Willemstad aan de overkant. Ook lag er (al sinds 1898) een tramlijn naar Rotterdam. Door de nieuwe infrastructuur waren de ponten overbodig geworden en de tram had plaats gemaakt voor bussen.

Het Hollandsch Diep wordt tegenwoordig niet meer zo vaak overgezwommen, vooral door de drukke scheepvaart. Van haventje naar haventje zal een kilometer of twee zijn. Ver voor de Tweede Wereldoorlog heeft de Willemstadse Jaap Burger dat eens gezwommen – op een zondag nota bene. Het is de oud-minister uit het oorlogskabinet-Gerbrandy in Londen en de roemruchte constructeur van het kabinet-Den Uyl tot aan zijn dood nagedragen dat hij dat deed als zoon van een hervormde kolenboer, en op de dag des Heren.

Maar je kunt ook lopen van Numansdorp naar Willemstad (en terug). De route maakt deel uit van het Floris V-pad tussen Amsterdam en Bergen op Zoom. Aan de Numansdorpse kant volg je eerst de Havenkade en loopt na een asociaal grote villa met grof beveiligingsgeschut over een grasdijk langs het Hollandsch Diep. Na de Tramweghaven, waar vroeger alle

ponten aan- en afvoeren en de tram vertrok, loop je door de gorzen tot het begin van de Haringvlietbrug. Daar moet je over de ventweg, die ook door snelle fietsers, landbouwmachines, sluipverkeer en (zon)dagjesmensen wordt gebruikt. Dat is geen pretje, maar je hebt een fantastisch uitzicht over het water. In de verte pieken de Koepelkerk, het oude raadhuis en D'Orangemolen van Willemstad als een veelbelovende skyline boven het groen uit. Tot 1926 was al die begroeiing verboden: het schootsveld moest vrij blijven. Maar toen de functie van Willemstad als vestingstad eenmaal was opgeheven en het garnizoen het stadje had verlaten, mochten de bomen tot aan de hemel groeien. De kans dat de Fransen na 1793 nog eens proberen om dit vooruitgeschoven stukje Holland te veroveren is wel heel klein.

Na de brug loop je verder over land, strand (!), gras- en bospaden en sluizen naar de plaats die is genoemd naar Willem van Oranje maar afgerond door zijn zoon Maurits. Nu ligt Numansdorp aan de overzijde en het water is nog steeds diep, Hollandsch Diep.

© Trouw 2009, [op dit artikel rust copyright](#).

Historie en uitzichten

Waarom?

Het traject Numansdorp-Willemstad verbindt Holland met Brabant, vroeger de Republiek met het generaliteitsland, de Staats en de Spaanse linies. De wandeling staat bol van de historie en vergezichten, al moet je de verkeersherrie op de Haringvlietbrug voor lief nemen. En waarom je Willemstad moet gaan bekijken, daar zouden we nog dagen voor kunnen uittrekken.

Route

De wandeling van 15 km is een etappe van het Floris V-pad. Dat loopt van Amsterdam naar Bergen op Zoom (245 km) en is in beide richtingen wit- rood gemarkeerd.

Routebeschrijving

Routeboekje van het Floris V-pad (uitgave Wandelplatform): €17,50. ISBN 978-90-71068-77-5. Info: www.wandelnet.nl

Begin- en eindpunt

De route begint bij de Havenkade in Numansdorp en eindigt bij bushalte aan het Steenpad in Willemstad.

Openbaar vervoer

Bus 669 verbindt Numansdorp met Willemstad. Numansdorp is bereikbaar met bussen 164/174/175 van Rotterdam Zuidplein, Willemstad met 169/269 van Oud-Beijerland. Voor de bustijden zie: www.9292ov.nl

Horeca

Er is horeca in Numansdorp, op Hellegatsplein en in Willemstad.

Bijzonderheden

De Volkeraksluizen (1968) behoren tot de grootste voor de binnenvaart in Europa.

wandelroute	start route	water
hoofdweg	horeca	park / groen
doorgaande weg	kerk, kerkhof	1km
overige wegen	bushalte	©Trouw: MICHEL VAN ELK